

**ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ
НА ФАКУЛЬТЕТІ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ****О. Л. Нечипоренко**, к.вет.н., доцент**М. Д. Камбур**, д.вет.н., професор**В. М. Мусієнко**, к.вет.н., доцент

Сумський національний аграрний університет

У даній статті описано питання дистанційного навчання та його використання у навчальному процесі при вивченні дисциплін у вищих навчальних закладах. Розкрито поняття, що таке дистанційне навчання та можливість використання у навчальному процесі факультету ветеринарної медицини. Велика увага приділена основним можливостям, які надає дистанційне навчання. Згідно наказу міністерства розкриті три основних напрямки матеріального забезпечення цього процесу. Для запровадження дистанційної форми навчання в університеті використовується платформа дистанційного навчання Moodle, на основі якої, і проводиться дистанційне навчання при викладанні дисциплін «Ветеринарна фармакологія» та «Фізіологія сільськогосподарських тварин».

Ключові слова: дистанційне навчання, спеціалізація, платформа дистанційного навчання.

Протягом останнього десятиліття в Україні набуває популярності технологія дистанційного навчання. Вивченням методів і форм організації навчання та педагогічними технологіями дистанційного навчання займалися П.Г. Лузан (2003), Е.С. Полат, М.В. Моїсєєва, А.Е. Петров (2006) та інші [3, 4].

Дистанційне навчання це індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [1].

При підготовці фахівця ветеринарної медицини за дистанційної форми навчання потрібно враховувати те, що професія лікаря потребує великого переліку практичних знань та навичок. Особливу увагу потрібно звертати на практичну частину навчання, так як спеціаліст ветеринарної медицини лікує живий організм, проводить профілактичні заходи, виконує оперативне втручання, проводить цілий перелік різних практичних процедур. А для цього потрібно мати базові як теоретичні так і практичні знання. Тому для навчання на дистанційній формі потрібно набирати студентів які закінчили середні-спеціальні заклади та мають кваліфікацію фельдшера (молодшого спеціаліста ветеринарної медицини), та працюють на ветеринарних посадах. Це дає можливість мати відповідну матеріальну базу для самостійного вивчення дисциплін, підготовки курсових робіт, проходження різного виду навчальних практик тощо. Дуже важливим є те, що на факультеті ветеринарної медицини є цілий ряд спеціалізацій, які студент може більш ґрунтовно освоїти у відповідності того напрямку в якому він працює.

А для цього дистанційне навчання має ряд можливостей:

- студент може вибрати найбільш комфортну форму навчання, темп, місце, час та термін навчання;

- мати можливість самостійно формувати план навчання із набору відповідних учбових модулів;

- дуже важливо те що студент може працювати і навчатися одночасно без відриву від виробництва;

- дистанційне навчання дає можливість користуватися електронними бібліотеками, базами даних вишів, інтерактивно спілкуватися з викладачами, а також з студентами-однокурсниками в період групового та індивідуального спілкування;

- дистанційне навчання не є дорогим, не потрібно платити за гуртожиток, харчування, проїзд на навчання та інше;

- дистанційне навчання дає можливість навчатися незалежно від стану здоров'я, місця проживання, матеріального стану;

- дистанційне навчання стимулює до самостійності, аналітичного мислення, розвиває відповідальність, спонукає до правильних рішень дає можливості кар'єрного росту.

Згідно з діючим положенням про дистанційне навчання затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 р. за № 466 для забезпечення дистанційної освіти потрібно підготувати та мати:

- методичне забезпечення (теоретичні та практичні) рекомендації щодо використання інформаційно – комунікаційних технологій, засобів і системи контролю якості дистанційного навчання та підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників;

- системотехнічне забезпечення – це апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, сервери, обладнання для проведення відеоконференцзв'язку та інше), що забезпечує розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення;

- інформаційно-комунікаційне забезпечення

що дає можливість цілодобовий доступ до веб-ресурсів вищого навчального закладу для реалізації навчального процесу.

Для виконання вищезазначеного закону потрібно мати документи планування і виконання навчального процесу, відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів, методичні рекомендації щодо виконання лабораторних робіт, пакети тестових питань для проведення контрольних заходів та інше [1].

Для повноцінного проведення дистанційного навчання необхідно застосовувати платформу дистанційного навчання.

Платформа дистанційного навчання – це програмне забезпечення для підтримки дистанційного навчання, метою якого є створення та управління педагогічним змістом, індивідуального навчання та телетьюрат. Тобто платформа дистанційного навчання – це центральний елемент, навколо якого збираються учасники дистанційної освіти [2].

В нашому університеті використовується платформа дистанційного навчання Moodle (модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище). Основна характеристика даної системи – це розширена функціональність (викладання матеріалів, перевірка знань, аналіз активності студентів, простота оновлення контенту, можливість створення копій), та висока стійкість цієї системи. Ця система має високу модульність, зручність та простоту використання, низька вартість впровадження та інші показники [2].

Платформа дистанційного навчання Moodle використовується і на факультеті ветеринарної медицини як дистанційне навчання за індивідуальним графіком. Для прикладу візьмемо дисципліну «Ветеринарна фармакологія». Для освоєння даного курсу розроблена тазатверджена робоча навчальна програма, підготовлений курс лекцій у текстовому варіанті, а для більш детального вивчення мультимедійний курс з відеозаписом деяких частин лекційного курсу. Підготовлений курс проведення лабораторно-практичних занять, створений електронний робочий зошит для лабораторного практикуму та виконання самостійної роботи. Для самостійної роботи підготовлений пакет рецептів, по кожній темі, яку кожний студент виконує самостійно. В університеті студенти навчаються за кредитно-модульною системою. Вона передбачає освоєння та контроль знань у вигляді модулів, атестації, підсумкового контролю, заліків та іспитів. Тому для здачі модулів розроблений пакет тестових завдань, по яким студент звітує, у відповідності до кількості модулів з дисципліни. Після здачі модулів та атестації студент автоматично отримує залік, якщо кількість балів є 60. Отримавши відповідну кількість балів студент допускається до екзаменаційної сесії, на якій в письмовій (кодової) формі здає іспити.

З дисципліни «Ветеринарна фармакологія» проводиться навчальна практика. Для цього розроблена робоча навчальна програма, електронні методичні рекомендації до проведення навчальної практики та електронний щоденник навчальної практики, де студент кожного дня практики заповнює матеріал, який вивчає, а потім виконує самостійну роботу. Крім того при отриманні заліку по результатам навчальної практики представляє гербарій з 5 лікарських рослин.

На сучасному рівні знань уявлення про клінічні, патологоанатомічні показники при захворюваннях тварин є недостатніми. Сучасному лікарю ветеринарної медицини необхідні знання про фізіолого-біохімічні зміни, які відбуваються в організмі тварин при порушеннях функцій організму, наявності захворювань допоможуть у розшифровці патогенезу, виявленні тестів ранньої діагностики і перевірки доцільності та правильності проведених лікувальних та профілактичних заходів. Знання фізіологічних параметрів перебігу процесів в організмі, виявлення кількісного вмісту біохімічних компонентів в крові, біологічних рідинах, тканинах здорових тварин і їх заміни при наявності патології дозволять за допомогою фізіолого-біохімічних лабораторних досліджень провести своєчасно діагностику, контролювати повноцінність годівлі тварин та рекомендувати відповідні дії лікарю ветеринарної медицини.

Викладене вище визначає центральне місце дисципліни «Фізіологія сільсько-господарських тварин» у підготовці лікарів ветеринарної медицини. При вивченні фізіології сільськогосподарських тварин студент має можливість вивчити організм як єдине ціле, спостерігати як одні і ті ж органи різними сторонами свого метаболізму включаються вибірково у діяльність різних функціональних систем. При цьому у всіх функціональних системах проявляються специфічні особливості нервової та гуморальної регуляції.

Вивчення функцій організму на основі формування та наявності функціональних систем, дозволяє розглядати живий організм з принципово нових позицій злагодженої взаємодії численних функціональних систем, що динамічно формуються на різному рівні організації: молекулярному, гомеостатичному, груповому.

Фізіологія сільськогосподарських тварин дозволяє навчити студента системної манери мислення. Такий підхід особливо важливий для розуміння закономірностей роботи організму та розвитку клінічного мислення.

З метою покращення якості дистанційного навчання співробітники кафедри анатомії, нормальної та патологічної фізіології факультету ветеринарної медицини прийняли участь у роботі всесвітньої організації «Унісерніч». Вона дозволила оформити комп'ютерний клас за рахунок спонсорів. Наявність комп'ютерного курсу з різних дисциплін дозволяє удосконалити процес на-

вчання за рахунок можливості студента багаторазово відточувати відповідні навички не завдаючи болю тваринам, зберігаючи лабораторних тварин, бо ветеринарний лікар це той хто зберігає життя, а не відбирає його.

Підводячи підсумок слід відмітити, що впровадження дистанційного навчання в учбовий процес це вимога часу, тому потрібно розвивати-

ся далі та переходити на повноцінне дистанційне навчання (електронне оформлення та здача курсових робіт, звітів про проходження виробничих практик, іспитів та інше), щоб студент працюючи в цій системі приїжджав до вузу тільки для здачі ДЕК та захисту дипломної або магістерської роботи.

Список використаної літератури:

1. Положення про дистанційне навчання (Затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 25.04.13 р. № 466).
2. Вишнівський В.В., Гніденко М.П., Гайдур Г.І., Ільїн О.О. Організація дистанційного навчання. Створення електронних навчальних курсів та електронних тестів. – Навчальний посібник. – Київ: ДУГ, 2014. – 147с.
3. Лузан П.Г. Методи і форми організації навчання у вищій аграрній школі. – Навчальний посібник. – К.: Аграрна освіта, 2003. – 224 с.
4. Педагогические технологии дистанционного обучения: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Полат Е.С., Моисеева М.В., Петров А.Е. и др. – М.: Издательский центр «Академия», 2006. – 400 с.

References:

1. Polozhennja pro dystancijne navčannja (Zatverdženo Nakazom Ministerstva osvity i nauky Ukraïny vid 25.04.13 g. # 466).
2. Vyšnivs'kyj V.V., Hnidenko M.P., Hajdur H.I., Il'in O.O. Orhanizacija dystancijnogo navčannja. Stvorennya elektronnych navčal'nych kursiv ta elektronnych testiv. – Navčal'nyj posibnyk. – Kyïv: DUH, 2014. – 147s.
3. Luzan P.H. Metody i formy orhanizacii navčannja u vyščij ahrarnij školi. – Navčal'nyj posibnyk. – K.: Ahrarna osvita, 2003. – 224 s.
4. Pedagogičeskie tehnologyy dystancyonnoho obučenyja: učeb. posobyje dlja stud. vyšš. učeb. zavedenij / Polat E.S., Moiseeva M.V., Petrov A.E. y dr. – M.: Yzdatel'skij centr «Akademyja», 2006. – 400 s.

Нечипоренко А.Л., Камбур М.Д., Мусиенко В.Н. Теория и практика дистанционного обучения на факультете ветеринарной медицины

В данной статье описан вопрос дистанционного обучения и его использование в учебном процессе при изучении дисциплин в вузах. Раскрыто понятие что такое дистанционное обучение и его использование в учебном процессе факультета ветеринарной медицины. Большое внимание уделено основным преимуществам, которые дает дистанционное обучение. В соответствии с приказом министерства раскрыты три основных направления по материальному обеспечению процесса обучения. Для дистанционной формы обучения в университете используется платформа дистанционного обучения Moodle, на основе которой и ведется дистанционное обучение при изучении дисциплин «Ветеринарная фармакология» и «Физиология сельскохозяйственных животных».

Ключевые слова: дистанционное обучение, специализация, платформа дистанционного обучения.

Nechiporenko O.L., Kambur M.D., Musienko V.N. Theory and practice of distance learning at the Faculty of Veterinary Medicine

This article describes the issue of distance learning and its use in the educational process in the studied subjects in higher education. Concept about a distance learning and its use in the educational process of the Faculty of Veterinary Medicine are revealed. Much attention is given to the main features offered by distance learning, according to the order of the Ministry revealed three main areas of financial support that process. For the introduction of distance learning in the university uses distance learning platform Moodle, based on which produced distance learning courses in teaching "Veterinary pharmacology" and "Physiology of farm animals". Understanding of the clinical, pathological indicators for diseases of animals is insufficient at the current level of knowledge. Modern veterinary necessary knowledge of physiological and biochemical changes that occur in animals in violation of the body, the presence of diseases will help in deciphering the pathogenesis, detection tests and early diagnosis check feasibility and accuracy of the medical and preventive measures. Knowledge of physiological parameters of processes in the body, identify quantitative content of biochemical components in blood, body fluids, tissues of healthy animals and their replacement in the presence of pathology will allow using physiological and biochemical laboratory tests to conduct timely diagnose, monitor the usefulness of animal nutrition and recommend appropriate action doctor of veterinary med-

icine.

The introduction of distance learning in the educational process is the requirement of time, so you need to develop further and move to full e-learning (electronic registration and submission of coursework, reports on practical training, exams, etc.) to students working in this system came to university only putting the SEB and the diploma or master's thesis.

Keywords: *distancelearning, specialization, distance learning platform.*

Дата надходження до редакції: 21.03.2016 р.

Рецензент: д.вет.н., професор Фотіна Т.І.